

2013-32-052-00058

Skrivelse af 14. maj 2013 fra Syd- og Sønderjyllands Politi

Et udendørs hold af 13 kreaturer bestående af dels Skotsk Højlandskvæg dels Whitebelted Galloway og krydsninger heraf gik på ca. 80 hektar naturområde, som efter aftale med Naturstyrelsen blev afgræsset. Området var indhegnet og bestod af, hede, krat, vandhuller, fyr bevoksning o.a. Området blev afgræsset med EU-støtte via tilskudsordninger for miljøvenligt landbrug. Der havde i længere tid, år, været problemer med dyr som levede udenfor indhegningen og blev betegnet som aggressive. Naturstyrelsen havde tidligere givet påbud om, at ejeren skulle få styr på sine dyr. Ejeren magtede ikke og vidste heller ikke, hvad han skulle gøre for at få styr på dyrene. Efter aftale med besætningsejeren skød Naturstyrelsen dyrene, som gik udenfor indhegningen. Der indgik en anmeldelse om fund af en død ko. Ved tilsyn af dyret fik politiet assistance af en dyrlæge fra egnen. Den døde ko fandtes afmagret, muskulaturen tilbagedannet og der var intet fedt under huden. Ikke langt derfra fandtes tillige en død ko, som havde været under fødsel, da den døde og den var tillige underernæret. Ejeren oplyste, at han ikke gav dyrene supplerende foder udover lidt brød engang imellem, idet dette ikke var tilladt efter den aftale, han havde med styrelsen. De resterende 11 dyr, 3 ældre skotsk højlandskvæg og 5 Galloway hvoraf 3 var ungdyr, var alle afmagrede med varierende grad af indfaldne flanker og manglende vomfylde. I området var der intet græs eller pileskud, som kunne tjene som foder. Efterfølgende fandtes endnu et dødt ældre dyr af racen skotsk højlandskvæg. Fødevarestyrelsen blev tilkaldt for at inspicere dyrene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om en udtalelse om, hvorvidt der efter Rådets opfattelse foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller evt. mishandling af kvægbesætningen, og hvorvidt der efter Rådets opfattelse bør nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse under sagen.

Svar ad 1:

Af dyrlæge D1s erklæring fremgår, at han 3. april 2013 på foranledning af politiet aflagde et besøg på arealet, hvor sigtedes besætning opholdt sig. Ved besigtigelsen fandtes en flok på 11 kreaturer bestående af dels Skotsk Højlandskvæg dels Whitebelted Galloway og krydsninger heraf. En ko af racen Skotsk Højlandskvæg fandtes liggende død på siden i nogle grene i en grøft. Koen var uden øremærker, men havde tydelige tegn i hvert øre på tidligere at have haft øremærker. Koen havde ingen umiddelbare læsioner udover tomme øjenhuler som følge af ådselæder aktivitet. Muskulaturen på ryg og kryds var tilbagedannet og ribbenene føltes tydeligt fremspringende lige under huden, hvor intet subkutant fedtvæv kunne bemærkes. Der var ikke tegn på forrådnelse, og de foregående dages og nætters temperaturer taget i betragtning, vurderede dyrlægen det for sandsynligt, at dyret havde været dødt i 7 -10 dage. Gasudspiling af maveregionen kunne ikke observeres, hvilket der sædvanligvis optræder efter dødens indtræden ved kreaturer, der henligger uåbnede. Dyrlægen fandt det sandsynligt som en kombination af manglende vomindhold og det

kolde vejr. Yderligere et kadaver befandt sig i en lavning stående under vand. Det drejede sig om en ko af racen Galloway, der lå krumrygget på maven med alle fire ben under sig. Koen var ligeledes præget af dårlig ernæring med mærkbar tilbagedannelse af muskulatur langs rygrad, meget tydeligt markeret kryds og ribben stramt betrukne med hud uden følbart subkutant fedtvæv. Koen var på tidspunktet for dødens indtræden i fødsel, idet hovedet af et kalvefoster efterfølgende sås i koens skedeåbning. Der var 8 kreaturer; 3 ældre skotsk højlandskvæg og 5 Galloway, hvoraf 3 så ud til at være ungdyr. Alle var afmagrede med varierende grad af indfaldne flanker og manglende vomfylde. Sigtede ejer oplyste til dyrlægen ikke at have tildelt supplerende foder ud over lejlighedsvis noget brød, idet han henholdt sig til, at dette ikke var tilladt i henhold til den aftale, han havde med Naturstyrelsen for brug af området. Dyrlægen kunne overse ca. 25 hektar bestående af hovedsagelig lyng og pilekrat. Her var ingen græs eller piles kud, som kunne tjene som foder. I vandlavningerne stod siv, hvis friske kud alle vegne var gnavet af lige i vandoverfladen. Dyrene var underernærede og afmagrede på grund af mangel på foder. Det vurderedes, at de døde kreaturer med stor sandsynlighed døde som følge af svækkelse efter sult. Koen i fødsel havde ikke fået assistance i forbindelse med den manglende evne til at føde kalven selv.

Af Fødevarestyrelsens udaterede skrivelse fremgår det, at der ved besøget 11. april 2013 observeredes, at besætningen gik på et 80 ha stort hedeareal med krat, vandhuller, grøfter, lyngbanker og enkeltstående fyrretræer. Der var ingen læskur eller bygning på arealet, hvor kreaturerne kunne søge ly. Arealet var indhegnet med en glat tråd med strøm. Der var ingen foderplads eller fangefold, og kreaturerne havde ikke adgang til supplerende foder. De blev ikke vandet, men kunne drikke af de mange vandhuller omkring på marken. Otte kreaturer (Galloway og Skotsk Højlandskvæg) gik og åd af den bestående vegetation af lyng, mos og pil. De havde alle en tæt pels uden tegn på utøj eller bare pletter. De yngste kreaturer var i huld under middel, men de ældre var magre med skarp markering af rygrad og kryds. Vejret havde i marts måned været koldt med konstant nattefrost siden 4. februar 2013 og frem til 12. april 2013, og kreaturerne havde haft mere end svært ved at finde tilstrækkelig med føde til at dække deres fysiologiske behov. Manglen på føde og især vand har været for barsk for de drægtige køer, som samtidig skulle producere mælk til kalven. Fødevarestyrelsen vurderede, at de tre døde køer sandsynligvis ikke havde kunnet finde tilstrækkelig med vand til at dække deres fysiologiske behov.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rådet finder, at dyrene, ved i længere tid herunder i vinterperioden at blive fodret utilstrækkeligt samt ved ikke at have konstant adgang til drikkevand, ved ikke at have haft adgang til ly og læ, samt ved, at en ko ikke har fået ydet fødselshjælp, har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Dyrene er ikke blevet behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og

sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene er blevet udsat for groft uforsvarlig behandling.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger fra Rådets side.

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 14 dage. Fuldbyrdsen af straffen blev udsat og bortfaldt efter forløbet af en prøvetid på 1 år fra endelig dom at regne og på betingelse af, at tiltalte i dette tidsrum ikke begik strafbart forhold.

Retten til eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med dyr, frakendtes tiltalte for et tidsrum af 3 år fra endelig dom at regne.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Dommen blev anket til landsretten.

Landsretten stadfæstede byrettens dom med de ændringer, at straffen blev nedsat til en bøde på 30.000 kr., og at bestemmelsen om rettighedsfrakendelse udgik. Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 14 dage.

Statskassen skulle betale sagens omkostninger for landsretten.